

*Климат үшін
жауапкершілік өзіннен
басталады!*

КІРІСПЕ

- 3** Бас директордың үндеуі
- 4** Есеп туралы
- 6** КПО-ның негізгі мақсаты және бизнес-стратегиясы
- 9** Маңызды тақырыптар және стейкхолдерлермен өзара әрекеттесу

БАС ДИРЕКТОРДЫҢ ҮНДЕУІ / GRI 2-22 /

Құрметті оқырмандар!

Сіздерге «Карачаганак Петролиум Оперейтинг Б.В.» компаниясының Қазақстан филиалының 2024 жылға арналған ESG есебін қуана ұсынамын. Бұл Компанияның қаржылық емес есептерін жариялай бастағалы бері жарық көріп отырған он жетінші есебі. Осы құжат – жай ғана өткен жылғы қызметіміз туралы есеп емес, бұл – сонымен қатар құндылықтарымыз бен тұрақты даму қағидаттарына деген адалдығымыздың айғағы.

Әлемде қарқынды өзгерістер жүріп жатқан құбылмалы кезде, біз қоғам мен табиғат алдындағы жауапкершілігіміздің өзектілігі арта түскенін терең түсінеміз. Біз инновацияларды енгізуге, процестерді жетілдіруге және баршаға игілік әкелетін болашаққа инвестиция салуға ұмтыламыз. Көміртек ізін азайту, еңбек жағдайларын жақсарту және әлеуметтік әділеттілікті сақтау – біздің басты назарымыздағы мақсаттар болып қала береді.

Қазіргі уақытта КПО көміртексіздендіру саласында бірқатар бастамаларды қолға алып, белсенді жүзеге асырып жатыр. Оған қоса, Компания

энергия тиімділігі, метан шығарындыларын азайту мәселелеріне, сондай-ақ төмен көміртекті және көміртексіз шешімдерді бағалауға да аса көңіл бөліп келеді. 2024 жылы қарашада КПО БҰҰ-ның Климаттың өзгеруі туралы негіздемелік конвенциясы тараптарының конференциясына (COP 29) қатысып, «OGMP 2.0 бойынша есеп берудің алтын жолының» талаптарына сәйкестігін растады. Бұл бізді 2025 жылға арналған негізгі мақсатымыз – «OGMP 2.0 бойынша есеп берудің алтын стандартын» алуға бір табан жақындата түсті.

2024 жылдың басында елдің бірнеше өңірін шарпыған табиғи апат ешкімді бей-жай қалдырған жоқ. Мен бұл орайда КПО мен акционерлердің БҚО тұрғындарына көрсеткен көмегін ерекше атап өткім келеді. Біз су тасқынынан зардап шеккен отбасыларды қолдау үшін қаражат бөлдік. Соның арқасында 1100-ден астам отбасы баспаналы болып, жаңа үйлеріне көшті. КПО Батыс Қазақстан облысы халқы алдындағы әлеуметтік жауапкершілігін әрдайым сезетін, сол себепті осындай сын сағатта компания көмек қолын созудан шет қала алмады.

2024 жыл тағы бірқатар маңызды мерейтойлармен есте қалды: Қазақстан биыл қазақ мұнайына 125 жыл және Қарашығанақ кен орнының ашылғанына 45 жыл толғанын атап өтті. Бұл айтулы күндер өткенге құрметімізді ғана көрсетіп қоймайды, олар сонымен қатар бізге аманат етіп қалдырылған құнды мұра барын да еске салады.

Осы есептен сіздер өткен жылы жүзеге асырылған негізгі бастамалар мен атқарылған жұмыстардың нәтижелерін таба аласыздар. Қол жеткізген жетістіктерімізді мақтан тұтамыз, бірақ сонымен қатар алда атқарар ісіміз әлі де көп екенін жақсы түсінеміз. Осы Есептің көмегімен компаниямыздың тұрақты даму саласындағы қызметімен жақынырақ танысып, біліміңізді кеңейтесіз деп үміттенемін. Берілген ақпараттың мазмұны мен форматы туралы қандай да бір пікіріңіз немесе ұсынысыңыз болса, жіберуіңізді сұраймыз – оларды келесі басылымдарды дайындау кезінде ескеріп, есебімізді одан әрі жетілдіру үшін пайдаланамыз.

*Ізгі ниетпен,
Марко Марсили
КПО бас директоры*

ЕСЕП ТУРАЛЫ / ТДМ 12.8, 16.10 /

«Карачаганак Петролиум Оперейтинг Б.В.» компаниясының қазақстандық филиалы (бұдан әрі – КПО) – Қазақстан Республикасы Батыс Қазақстан облысы аумағында мұнай және газ шикізатын барлау және өндірумен айналысатын халықаралық мұнай-газ компаниясы. 1998 жылы Нидерландыда тіркелген КПО компаниясы – «Шелл», «Эни», «Шеврон», «Лукойл» мен «ҚазМұнайГаз» ҰК акционер компаниялары мен Қазақстан Республикасының Үкіметі арасында жасалған Өнімді бөлу туралы түпкілікті келісімнің (бұдан әрі – ӨБТК) негізінде осы компаниялар атынан әрекет ететін Қарашығанақ мұнай-газ және конденсат кен орнының операторы.

/ GRI 2-1, 3-3 /

КПО 2008 жылдан бері 16 жыл бойы тұрақты даму саласындағы қызметі туралы жыл сайын есеп беріп келеді. 2009 жылы Компания [Тұрақты даму кодексін](#) қабылдады және оған сәйкес жыл сайын тұрақты даму саласында «жасалған жұмысы туралы сыртқы мүдделі тараптарға толық және расталған ақпарат баяндалған есеп беруге» міндет алған. КПО-ның Тұрақты даму кодексіндегі ережелер тұрақты дамуға қатысты жалпы қабылданған анықтамасына сәйкес келеді: **«болашақ ұрпақтың өз қажеттіліктерін қанағаттандыру мүмкіндіктеріне еш нұсқан келтірмей, бүгінгі күн қажеттіліктерін өтеу»**

Компанияның бұл Есебі – Компания дайындаған он жетінші есеп. Аталмыш Есеп компанияның қызметін жүзеге асырып жүрген аймаққа әсері (ең маңызды аспектер бойынша) туралы барлық мүдделі тараптармен ашық және айқын қарым-қатынас орнатылғандығының айғағы болып табылады. Бұл құжатта біз Компанияның есепті кезеңдегі қызметінің нәтижелерін тұрақты дамудың үш негізгі бағыты бойынша ашып баяндаймыз: әлеуметтік (S), экологиялық және экономикалық (E), сондай-ақ кәсіпорынды басқаруды ұйымдастыру (G).

Есепте өндірістік көрсеткіштер мен дамыту жоспарлары, энергетикалық бетбұрыс саласындағы ұстанатын әдістеріміз, сонымен қатар мүдделі

тараптардың топтарымен өзара әрекеттесу арқылы жүзеге асырылған әлеуметтік жобалар, экологиялық жобалар мен экономикалық серіктестіктер туралы ақпарат берілген.

Бүгін біз, осыдан 25 жылдан астам уақыт бұрын негізі қаланған істеріміздің нәтижесін көріп отырмыз. Біз қызметіміздің өңірге, жалпы елге, тіпті бүкіл әлемге әсерін түсінетін болғандықтан, тұрақты даму қағидаттарын ұстану Қарашығанақты игеруде моральдық «лицензиямыз» болды және одан әрі де солай қала береді.

Есептің қолдану аясы мен шегі

/ GRI 2-3, 3-3 /

КПО-ның ESG-есебі Қарашығанақ мұнай, газ және конденсат кен орнына бөлінген жер телімі мен Қарашығанақ-Орынбор тасымалдау жүйесі (ҚОТЖ) және Қарашығанақ-Атырау тасымалдау жүйесі (ҚАТЖ) экспорттық құбыржол жүйелері шегіндегі барлық қызметтерді қамтиды.

Бұл басылымда КПО-ның 2024 жылғы жұмысы баяндалады. Құжатта 2024 жылғы көрсеткіштеріміз, сондай-ақ 2025 жылға жасалған жоспарларымыз да көрсетілген. Қызметіміздің тұрақтылығын көрсету мақсатында іріктеп алынған маңызды тақырыптар бойынша көрсеткіштеріміз өткен бірнеше жылмен салыстырылып берілген. Қалыптасқан тәжірибеге және GRI стандарттарының талаптарына сәйкес, біз жетістіктерімізбен қоса қызметімізде кездескен түрлі қиындықтар туралы да айтуға тырысамыз. Мазмұнында біз ең маңызды деп тапқан тақырыптар белгіленген, кейін олар тиісті тарауларда егжей-тегжейлі сипатталған.

2023 жылғы ESG-есебі 2024 жылы шілде айының соңында жарияланды. Барлық бұрынғы КПО тұрақты даму туралы есептерін КПО вебсайтындағы [«Тұрақты даму»](#) бөлімінен табуға болады.

КПО-ның қаржылық емес есептілігінің тарихы

КПО тұрақты даму туралы есептерін 2008 жылдан бері жариялап келеді.

- **2008 ж. – 2012 ж.** – ең алғашқы шығарылған есептер GRI үшінші Нұсқауына – G3 сәйкес әзірленді.

- **2013 ж. – 2016 ж.** – бұл жылдары жарық көрген КПО есептері Есептілік бойынша жаһандық бастаманың төртінші нұсқауына (GRI G4) сәйкес әзірленді. 2014 жылы КПО компаниясы GRI G4 нұсқауы талаптарын қолданған Қазақстандағы алғаш компаниялардың бірі болды.

- **2017 ж. – 2024 ж.** – есептер БҰҰ ТДМ ескеріп, GRI стандарттарының талаптарына сәйкес әзірленді.

Тұрақты даму саласында қолданылатын есеп беру стандарттары

Бұл есеп 2021 жылғы GRI стандарттарының талаптарына сәйкес және 2021 жылғы мұнай-газ секторына арналған GRI стандарттары талаптарын ескеріп дайындалды. Есепте Компания үшін аса маңызды тақырыптар бойынша көрсеткіштер жарияланған. Сонымен қатар, біз GRI стандарттарының талаптарына сәйкес келетін ESG күн тәртібін зерделедік. Біз БҰҰ-ның Тұрақты даму жөніндегі мақсаттарының Қазақстанда орындалуына қосып жүрген үлесімізге үнемі салыстырмалы талдау жүргізіп отырамыз. Сондай-ақ, біз ESRS, IFRS сияқты қаржылық емес есеп берудің жаңа стандарттарын зерттеп жатырмыз және олардың компаниямызға қаншалықты қатысты екенін анықтап жатырмыз.

Біз GRI стандарттарын тұрақты даму туралы есеп беру үшін ең лайықты деп санаймыз. Осы стандарттар талап ететіндей Есептің ашықтығы мен шынайылығын қажетті деңгейде қамтамасыз ету біз үшін қашан да маңызды.

Ақпараттың тәуелсіз расталуы

Есептерімізді тәуелсіз растау арқылы қаржылық емес есептеріміздің ашықтық пен шынайылық тұрғысынан жоғары деңгейде болуына ықпал ететініне сенімдіміз. КПО Тұрақты даму туралы есебін растау тәжірибесін 2009 жылы бастады. Содан бері аудиторлық компаниялар КПО-ның он төрт есебіндегі ақпараттың растығын тексерді.

Осы есепте ашып көрсетілетін деректерді растау үшін КПО «PwC Kazakhstan» компаниясының тәуелсіз сарапшыларының көмегіне жүгінді. PwC Kazakhstan компаниясының «Шектеулі сенімділікті қамтамасыз ететін тәуелсіз тексеру нәтижелері туралы есеп» 161-164-беттерде берілген. / GRI 2-5, 2-17 /

Компания ішінде есеп мазмұнын келісуге және елеулі тақырыптарды белгілеуге келетін болсақ, КПО-ның ESG-есебін Компанияның директорлар комитеті бекітеді, ал есепті дайындау барысында оны оператор компаниялардың тұрақты даму мәселелері бойынша қосалқы комитетке тағайындалған мүшелері мақұлдайды. / GRI 2-5, 2-14 /

Жыл сайынғы конкурстарда және «Эксперт Қазақстан» агенттігінің ұлттық рейтингтерінің қорытындыларында КПО компаниясының тұрақты даму туралы есебінің жоғары сапасы мен тиянақтылығы жоғары бағаланып, бірнеше рет танылды.

2018 жылы КПО «Азия елдері арасындағы тұрақты даму саласында есеп беру бойынша марапаттау 2018» сайысында «Үздік экологиялық есеп» және «Лайықты еңбек шарттарын қамтамасыз ету бойынша үздік есеп» номинациялары бойынша финалға шықты.

КПО PwC Kazakhstan рейтингінде ESG-ақпаратты жариялау деңгейі бойынша қаржылық емес компаниялар арасында 2019 жылдан бастап үздік ондыққа келеді.

2017 жылдан бастап Тұрақты даму туралы есепте қоршаған ортаны қорғау туралы ақпаратты жария етудің арқасында КПО Дүниежүзілік жабайы табиғат қоры (WWF) өткізетін Қазақстан мұнай-газ компанияларының экологиялық ақпаратының ашықтығы рейтингінде көш бастаған үштіктің қатарында келеді.

2023 жылғы желтоқсанда КПО PwC Kazakhstan компаниясының 2022 жылғы жылдық есептердің нәтижелері бойынша жасаған ESG-ақпаратты ашып көрсету деңгейі бойынша үздік 50 компания рейтингінің төртінші басылымының көшбасшылар тізіміне енді.

PwC Қазақстан компаниясы ұйымдастырған 2022 жылғы ең үздік жылдық есептер байқауы аясында КПО «ESG-ақпаратты ашып көрсету бойынша үздік тәжірибе» және «Қоршаған ортаны қорғау мәселелерін ең үздік ашып көрсеткен компания» номинациялары бойынша дипломдар иеленді.

2024 жылғы желтоқсанда КПО «ESG-ақпаратты ашып көрсетуде үздік практика» номинациясы бойынша дипломға ие болып, PwC Kazakhstan компаниясының 2023 жылғы жылдық есептердің нәтижелері бойынша жасаған ESG-ақпаратты ашып көрсету деңгейі бойынша үздік 50 компания рейтингінің бесінші басылымының көшбасшылар тізіміне енді.

2025 жылғы ақпанда КПО KASE жылдық есептер байқауында «2023 жылдың тұрақты даму туралы үздік есебі» номинациясының жеңімпазы атанды. Жылдық есептерді бағалауды KASE қызметкерлері, сондай-ақ жылдық есептерді бағалау мен әзірлеу саласындағы қазақстандық сарапшылар жүргізді.

КПО 365

«КПО 365» стратегиясының бірінші саны алдымызға қойған **3 негізгі мақсатты** білдіреді. Олар жылдан жылға өзгеріссіз қала береді. Бұлар стратегияның негізгі іргетасы іспетті және стратегияның қалған элементтері осыларға негізделеді. Осы мақсаттар КПО-ны қызметі орнықты және тұрақты даму қағидаттарына сәйкес ұйымдастырылған әлемдік деңгейдегі кәсіпорынға айналдыратын қозғаушы күштер болып табылады.

Одан кейінгі сан **6 басым бағытты** білдіреді. Олар да тұрақты болып қалады, тек қажет болған жағдайда 3 жыл сайын жаңартылып отыруы керек.

«КПО 365» стратегиясындағы әр басым бағыт **«5 жолды** қамтиды. Бұл жолдар – КПО-ның ұзақ мерзімді көздеген мақсатына жетуге жетелейтін жыл сайынғы қысқа мерзімді стратегиялар. Жоспарымызға сәйкес аталмыш жолдар жыл сайын қайта қаралып, бекітіліп немесе жаңартылып отырады, содан кейін тиімділіктің жылдық негізгі көрсеткіштерімен байланыстырылады және кейін осы ақпаратты негізге алып, болашақтағы қызмет жоспарланады.

КОМПАНИЯНЫҢ МИССИЯСЫ / GRI 2-22 /

Карачаганак Петролиум Оперейтинг Б.В.» негізгі миссиясы – Қарашығанақ мұнай, газ және конденсат кен орнын табиғатқа қамқорлық және экономикалық тиімділік қағидаттары негізінде, сондай-ақ жергілікті халықтың әлеуметтік-экономикалық дамуы мен өркендеуі үшін мүмкіндіктер жасай отырып игеру.

Осы мақсатқа қол жеткізу жолында КПО өз қызметтерінде тұрақты даму қағидаттарын берік ұстанады және мыналарды жүзеге асыруға өз үлесін қосады:

- Компания қызметімен байланысты теріс әсерді барынша азайту, ал мүмкіндіктерді барынша арттыру;

- Қарашығанақ кен орнын игеру барысында қабылдайтын шешімдерінің ұзақ мерзімді салдарын ескеру;
- Мүдделі тараптарды сындарлы сұхбатқа тарту;
- Өндірісті ұйымдастырудың озық әдістерін енгізу және ашықтықты қамтамасыз ету.

Компания өз қызметін [Тұрақты даму кодексінде](#), сонымен қатар [КПО бизнес қағидаттарында](#) бекітілген он тұрақты даму қағидатын басшылыққа алып, БҰҰ-ның тұрақты даму саласындағы мақсаттары мен міндеттеріне қол жеткізуге өз үлесін қосып жүзеге асырады. / **ТДМ 16.б** /

КПО БИЗНЕС СТРАТЕГИЯСЫ / GRI 201-2, ТДМ 7, 8.4, 12, 13, 16.б, 17.14 /

Ұзақ мерзімді әлеуметтік, экологиялық және экономикалық тұрақтылықты қамтамасыз етуге деген талпынысымыз КПО миссиясында көрініс тапқан. Бұл мақсатымызға 3 мақсаттан, 6 басым бағыттан және 5 «жолдан» тұратын «КПО 365» атты стратегиямызды іске асыру арқылы қол жеткізуді жоспарлап отырмыз (1-суретті қараңыз). / **GRI 2-22** /

КПО-ның бизнес стратегиясының мақсаты – бүкіл ұйым аясында миссияға қатысты тұтастықтың болуын қамтамасыз ету және алға қойылған

міндеттер мен берілген уәделердің орындалуын қадағалау үшін құрылған жүйеге сәйкес әрекет ету.

Стратегиялық мақсаттарға қол жеткізу үшін компанияның ұстанымы мен миссиясын тактикалық және нақты әрекеттерге айналдырған өте маңызды. Бұған «КПО 365» корпоративтік стратегиясын енгізу арқылы қол жеткізбекпіз. Бұл стратегия болашақта КПО-ны табысқа жетелейтін құрамдас элементтерді анықтайды және олар 1-суретте көрсетілген.

1-сурет. «КПО 365» стратегиясы**ҚҰНДЫЛЫҚТАРЫ-
МЫЗҒА САЙ БОЛУ****АДАМДАРҒА ДЕГЕН
ҚАМҚОРЛЫҚ**

Ынталы әрі білікті адамдар – компания тірегі

- Ұлттандыру
- Даму және өнімділік
- Талқыға тарту
- Әралуандық және тең мүмкіндіктер
- Этикалық нормалар және нормативтік-құқықтық сәйкестік

НӨЛДІК КӨРСЕТКІШ

Адамдар мен қоршаған ортаға зиян келтірмеу

- Қауіпсіздік мәдениеті
- Бизнес серіктестер
- Жабдықты қорғау
- ҚОҚ-тың жоғары деңгейі
- Денсаулықты сақтау

**ТҰРАҚТЫЛЫҚТЫ
ҚАМТАМАСЫЗ ЕТУ****МҮДДЕЛІ ТАРАПТАР**

Әлеуметтік жауапкершілік және мүдделі тараптарды тарту

- ҚР
- PSA
- Бас компаниялар
- БҚО және жергілікті халық
- Ішкі байланыс

ШЫҒЫНДАРДЫ БАСҚАРУ

Қаражатты ұтымды игеру және жергілікті әлеуетті дамытуға жәрдемдесу

- Келісім-шарттар
- Цифрландыру, жеңілдету
- Шығындарды оңтайландыру
- Жергілікті қамту
- Қорлар

**БОЛАШАҚТЫ
ҚҰРУ****КІРІСТЕРДІ ҚАМТАМАСЫЗ ЕТУ**

Өндірісті арттырып, кеңею жобаларын іске асыру

- Пайдалану тиімділігі
- Нысандарды оңтайландыру
- Жобаларды іске асыру
- Газ жобасы
- Экспорт бағдарлары

ЭНЕРГЕТИКАЛЫҚ БЕТБҰРЫС

Көміртек ізін азайту

- Шығарындылардың нөлдік деңгейіне жетуге ұмтылу
- Қуат стратегиясы
- Шығарындыларды азайту стратегиясы
- Су стратегиясы
- Қалдық ресурстары стратегиясы

КЛИМАТҚА ҚАТЫСТЫ ҚАТЕРЛЕР МЕН МҮМКІНДІКТЕР / GRI 201-2 /

Біз климаттың өзгеруінен туындайтын тәуекелдер мен мүмкіндіктерді бағалау және басқару тәсілін үнемі жетілдіріп отырамыз. Бұл жұмысымыздың аясында түрлі уақыт аралығын қарастырып, ол кезеңдердің қатерлерді анықтау және қызметті жоспарлау үшін маңыздылығын анықтаймыз. Біз шығарындылар саудасы жүйесіне, көміртегі бағасына, жаңартылатын энергия көздеріне және офсеттік шешімдерге қатысты заңнамадағы өзгерістерді белсенді түрде қадағалап отырамыз. Энергетикалық бетбұрыстың орта және ұзақ мерзімді перспективада қалай өрбуі мүмкін екені туралы түсінік беретін әлеуетті сценарийлерімізге осы факторлар енгізілген. Осы идеялар стратегиялық көзқарасымызды, қаражатты бөлуді және парниктік газ шығарындыларын азайтуға бағытталған мақсаттар қоюды анықтайды.

Біз, сонымен қатар, климаттың өзгеруіне байланысты орын алуы мүмкін физикалық қатерлерге қарсы төзімділікті арттыру үшін активтеріміз бен өндірістік қызметімізді тиімді бейімдеу жолында жұмыс істеп жатырмыз. Активтер мен персоналды климаттық қатерлердің физикалық әсерінен қорғау бойынша іс-шаралар жүргізіліп жатыр. 2024 жылдың наурыз-сәуір айларында КПО компаниясы Батыс Қазақстан облысы Бөрлі ауданының жергілікті билік органдарына су тасқынына қарсы қоршаулар салуда қолдау көрсетіп, зардап шеккен тұрғындарға қол ұшын созды. Компания су тасқыны салдарынан үйлері жарамсыз болған адамдарға жаңа тұрғын үй сатып алуға 2 млрд теңге көлемінде өтеусіз қаржылық көмек көрсетті.

2024 жылы КПО Жасыл стратегиясы аясында барлық бес негізгі бағыт бойынша негізгі іс-шаралар ойдағыдай орындалды. Парниктік газдар шығарындыларын азайту бойынша техникалық-экономикалық зерттеулер жүргізілді, жел қарқынын өлшеу науқаны аяқталды, газтурбиналық генераторлардың жылуын пайдалану концепциясын таңдау жұмыстары басталды. Батыс Қазақстан облысында тұрақты ауыл шаруашылығы саласында офсет жобаларын жүзеге асыру мүмкіндіктері бағаланды. Суды пайдалану тиімділігін арттыруға бағытталған шаралар қабылданып, айналма суды пайдалануды кеңейту және цифрлық технологияларды енгізу қолға алынды. Сондай-ақ, қалдықтармен жұмыс істейтін қондырғыларды жаңғырту бойынша зерттеулер жүргізілді.

КПО қалдықтарды, соның ішінде бұрғылау қалдықтарын өңдеу және қайта пайдалану деңгейін арттыруға бағытталған Жасыл стратегия шеңберінде тұрақты шешімдерді енгізу жұмыстарын жалғастырып келеді. Бұл – қоршаған ортаға әсерді барынша азайту және декарбонизация бойынша мақсаттарға қол жеткізуге бағытталған кең ауқымды бастаманың бір бөлігі.

Біз, сондай-ақ ҚР Үкіметімен ынтымақтасып, нормативтік базаны қалыптастыру бойынша түрлі жұмыс топтарына қатысып жүрміз, бұл өз кезегінде Париж келісімінің мақсаттарына қол жеткізуге мүмкіндік бермек.

2024 жылы КПО БҰҰ Қоршаған орта бағдарламасының (ЮНЕП) OGMP 2.0 бастамасына қосылып, 2025–2029 жылдарға арналған метанның үлестік шығарындыларын азайту мақсаттарын айқындаған ұзақ мерзімді мониторинг жоспарын ұсынды.

IMEO (Метан шығарындыларын халықаралық бақылау орталығы) жариялаған есеп пен Бакуде өткен БҰҰ-ның Климаттың өзгеруі туралы негіздемелік конвенциясына қосылушы тараптардың 29-шы конференциясында (29-ТК) айтылған жұмыстардың нәтижесінде КПО осы бағыттағы жетістіктері танылып, OGMP КПО-ға «Gold Pathway» мәртебесін берді. 2024 жылдың екінші жартысында компания Қарашығанақ мұнай және газ конденсат кен орнындағы метан шығарындыларының барлық көздерін қамтыған толық аспапты мониторинг жүргізді. Бұл үшін метан эмиссиясын анықтауға және есепке алуға арналған ең заманауи жабдықтар пайдаланылды.

Жеткен жетістіктерге қарамастан, КПО үздіксіз жетілудің маңыздылығын мойындайды. Қазақстанның жетекші мұнай-газ кәсіпорындарының бірі ретінде КПО энергетикалық бетбұрыстың қатерлері мен мүмкіндіктерін алдын ала анықтауға тырысады.

Коммерциялық қатерлер (орта және ұзақ мерзімді)

Төмен көміртекті экономикаға көшу және Еуроодақтың көміртек шығарындыларын трансшекаралық реттеу механизмінің мұнай мен газға таралуы мұнай-газ өнімдерін өндіруге көп энергия жұмсалатын болғандықтан сатылатын өнім көлемінің және/немесе табыстылығының төмендеуіне әкелуі мүмкін. Сонымен қатар, инвесторлар мен қаржы институттары артық көріп, басымдық беретін бағыттардың өзгеруі капитал пайдалануға деген мүмкіндікті шектеп, оның құнын арттыруы мүмкін.

Нормативтік-құқықтық талаптарға қатысты қатерлер (қысқа, орта және ұзақ мерзімді)

Басқа нарықтар сияқты Қазақстанның көміртек нарығы да ПГ шығарындыларына берілетін тегін квотаны төмендету арқылы және шығарындыларға берілетін квоталарды саудалау жүйесін дамыту арқылы бизнесті төмен көміртекті технологияларға жүйелі көшіруді көздеп отыр. Болжам бойынша көміртек шығарындыларын реттеу механизмінің күшейтілуіне байланысты нормативтік талаптарды орындауға кететін шығындар арта түседі. Дегенмен, қазіргі уақытта тегін көміртек квоталарының төмендеуі қарқынына, көміртегі бағасына және басқа да реттеу механизмдеріне қатысты шешімі табылмаған түрлі сұрақтар бар. Бұл жобаларды жоспарлау және инвестициялық шешімдер қабылдау процестерінде ескерілуі қажет тиісті болжамдарды анықтауды қиындатады.

Физикалық қатерлер (қысқа мерзімді, орта және ұзақ мерзімді)

Су тасқыны, құрғақшылық, жаз кезіндегі жоғары температура сияқты қатерлерді қамтитын климаттың өзгеруінен туындайтын әлеуетті жағдайлар КПО объектілеріне, өндірістік қызметіне және жеткізу

тізбегіне әсер етуі мүмкін. Бұл қауіпті факторлар мен әсерлердің жиілігі арта түседі деп күтіледі. Климаттың өзгеруіне байланысты болса да не байланысы жоқ болса да, ауа-райының экстремалды құбылыстары КПО-ның қаржылық жағдайына теріс әсер етуі мүмкін.

Беделге қатысты қатерлер (ұзақ мерзімді)

Беделге қатысты қатерлерге келетін болсақ, егер КПО өзін климаттың өзгеруіне қарсы күресте көшбасшылардың бірі ретінде көрсете алмаса, ол материалдық емес беделге қатысты қатерлерден зиян шегу мүмкін. Бұл мұнай-газ саласындағы әрбір кәсіпорынның процеске қосылып, ортақ жауапкершілікті бөлісу қажет екенін көрсетеді. Демек, КПО-ның бүкіл сала күш жұмылдырған бастамаға қосатын үлесі айқын және танылатындай болуы керек. Бұл КПО-ның өзінің және бас компанияларынан алынған ең жақсы қолданыстағы технологияларды, тәжірибелер мен бастамаларды қолдануға деген ұмтылысын білдіреді. Бас компанияларымыздың көпшілігі өздерінің операциялық философияларында энергетикалық бетбұрыс тұрғысынан үлкен серпіліс жасады.

Парниктік газдар, энергия үнемдеу және энергия тиімділігі салаларындағы ұлттық заңнаманың күшейтілуі өндірістік процестерімізді дер кезінде бейімдеп, тиісті әрекет етуімізді талап етеді.

Энергетикалық бетбұрыстың арқасында КПО-ға заңнаманың және нарық сұранысының өзгеруін өз пайдасына пайдалануға оңтайлы мүмкіндіктер береді. Біз шығарындыларды мейлінше азырақ шығарып, барынша көбірек құндылық қамтамасыз етуге тырысатындықтан, бүгін біз энергия тиімділігі құралдарына, жаңартылатын энергия көздеріне, табиғатпен байланысты офсет мүмкіндіктеріне және метан шығарындыларын бақылауға назар аударамыз. Энергия тиімділігін арттыру және жаңартылатын энергия көздерін пайдалану өнімдеріміздің ПГ шығарындылары мен көміртек ізін азайтуға көмектеседі. Бұл заңнаманың орындалуын қамтамасыз етеді, сонымен қатар квота шегінен асып кетумен байланысты ықтимал шығындардың туындауының алдын алады және бәсекеге қабілеттілігімізді сақтайды. Басқа шешімдер дайындалып, кең қолданысқа енгенге дейін көміртекті офсеттік шешімдер қысқа және орта мерзімді перспективада болашақтағы көміртектендіру процесіне көпір ретінде тез және құнды рөл атқарады. Толығырақ ақпарат осы есептің «Климаттың өзгеруі және энергетикалық бетбұрыс» бөлімінде берілген.

Оған қоса айта кетері, метан шығарындыларын бірнеше себептерге байланысты бақылау қажет. Ең бастысы – метан климаттың өзгеруіне және ауа сапасына айтарлықтай әсер етеді. Тиімді бақылау жүйелерін енгізу есеп беру процестерін жақсартуға және метан шығарындыларының қоршаған ортаға шығуының алдын алуға көмектеседі. Метан шығарындыларының жетілдірілген мониторингі мен есептің ашықтығын қамтамасыз ету біздің алдағы бес жылдағы – 2024 жылдан 2029 жылға дейінгі басты басымдықтарымыз болып табылады.

/ GRI 2-23 /

ІСКЕРЛІК ҚАҒИДА:

Хабарлау және өзара әрекеттесу

Біз мүдделі тараптармен жүйелі түрде диалог жүргізу мен өзара әрекеттесудің маңыздылығын түсінеміз.

Біз жұмысымыз туралы хабардар болуға және тиісті ақпарат алуға толық құқылы мүдделі тараптарға сол ақпаратты ұсынуға міндетіміз деп санаймыз, алайда бұл ретте заңды басым құқыққа ие іскерлік құпиялық ережелерін ескереміз.

Жұмыскерлерімізбен, бизнес серіктестермен және жергілікті қауымдастықтармен қарым-қатынасымызда көтерілетін мәселелерге көңіл бөлуге және оларға бар жауапкершілікпен жауап беруге тырысамыз.

МАҢЫЗДЫ ТАҚЫРЫПТАР ЖӘНЕ СТЕЙКХОЛДЕРЛЕРМЕН ӨЗАРА ӘРЕКЕТТЕСУ

/ GRI 2-29, 3-1, 3-2, ТДМ 17.16, 17.17 /

Тұрақты даму саласындағы және ESG күн тәртібінде қатысты жетістікке жету бизнес пен мүдделі тараптар арасындағы диалогтың тиімділігіне тікелей байланысты. Біз стейкхолдерлерімізбен тығыз байланыстымыз және олардың пікірлері біз үшін маңызды. ESG есебі мүдделі тараптарды тұрақты даму саласындағы қызметіміз туралы хабардар етудің негізгі құралы болып табылады. Бұл құжат есепті оқушыларға есеп берілетін кезеңде негізгі мәселелерді қалай шешкеніміз туралы, сол шешімдермен байланысты Компанияға да, стейкхолдерлерге де қандай да бір жолмен әсер етуі мүмкін өзгерістер туралы баяндауға арналған. Оған қоса, Есепте КПО компаниясының бүкіл өңірдің дамуына ықпалын талдауға мүмкіндік беретін бірталай көрсеткіштер ұсынылған.

Есепті әзірлегенде, біз бас компаниялардың ауқымды тәжірибесін негізге аламыз және қаржылық емес есептілік саласындағы әлемдік деңгейде мойындалған практика талаптарын ұстанамыз.

Біз үшін стейкхолдерлерімізбен арада орнаған сындарлы қарым-қатынасымызды жалғастыру және екі тарапқа да тиімді шешімдерді енгізу маңызды. Әдетте, шешімдер өзара әрекеттесу барысында қабылданады. Стейкхолдерлермен өзара әрекеттестік – Компания қызметінің ажырамас бөлігі: ол заңнамаға және Компанияның ішкі процедураларына сәйкес жоспарланады, құжат жүзінде тіркеледі және іске асырылады.

КПО бөлімшелері өз мүдделі тараптарын қатерлер мен маңызды тақырыптарды талдау негізінде анықтайды және осы Есепте олармен өзара әрекеттесу кезінде жиған тәжірибелерін баяндайды. КПО қызметі ауқымды болғандықтан оның стейкхолдерлерінің құрамына көптеген топтар мен ұйымдар кіреді.

ESG есебін дайындау кезінде Компания ішіндегі түрлі бөлімдермен, сондай-ақ одан тыс мүдделі тараптармен өзара әрекеттесу арқылы ақпарат алмасып, деректер жиналады. Есепті әзірлеудегі көпжылдық тәжірибемізге сүйеніп, біз бірқатар маңызды тақырыптарды белгілеп алдық. Қызметімізге қатысты ең өзекті және маңызды мәліметтер баяндалуы үшін аталмыш тақырыптар жыл сайын қайта қаралып тұрады. Есептің осы шығарылымында біз олардың даму қарқынын көрсетуді жалғастырамыз.

Есепте талқыланатын маңызды тақырыптар жалпы КПО қызметінен туындайтын және жекелеген өндірістік операцияларды жүргізу кезінде болатын экономикалық, экологиялық және әлеуметтік әсер ету мәселелерін қамтиды.

3-суретте біз үшін аса маңызды стейкхолдерлердің топтарын көрсеттік және 2024 жылы олармен қандай жолмен әрекеттескенімізді көрсеттік.

Маңызды тақырыптардың шеңберін анықтау құралы ретінде, GRI Есептілік жөніндегі жаһандық бастама стандарттарын және олардың мұнай және

газ саласына арналған қосымшасын басшылыққа аламыз. Есепте берілген нәтижеліктің аса маңызды көрсеткіштерін Халықаралық мұнай-газ өндірушілер қауымдастығының (IOGP) деректерімен салыстырмалы түрде көрсетеміз. Қолданылатын GRI стандарттарын біз менеджмент саласындағы әдістерді және Компания қызметінің негізгі көрсеткіштерін ескере отырып ашып көрсетеміз. Оған қоса қатерлер мен мүмкіндіктер бағаланады, алға қойылған мақсаттар өткен кезеңдердің жетістіктерімен сандық түрде салыстырылады.

Әртүрлі стандарттардың талаптарына қарамастан, біз Компанияның қызметі мен тұрақты даму саласындағы маңызды тақырыптар бойынша барынша толық ақпарат беруге тырысамыз. Сондықтан Есепте берілген ақпарат GRI көрсеткіштерімен ғана шектеліп қоймайды.

Есеп беру кезеңінде баяндалған тақырыптар бас компанияларымызбен, өкілетті орган «PSA» ЖШС-мен, әртүрлі бақылаушы органдармен, мердігерлерімізбен, салалық серіктестерімізбен,

жұмыскерлерімізбен, кәсіподақтармен, жергілікті халықпен және БАҚ өкілдерімен көп тараптар арасындағы өзара әрекеттесу барысында ұдайы қадағаланып отырады. Мүдделі тараптар жергілікті тұрғындармен өткізілетін консультативтік кеңестерде, форумдарда, конференцияларда, қоғамдық тыңдаулар сияқты түрлі жиналыстар барысында, әлеуметтік сауалнамалар мен тексерулер жүргізу кезінде, сондай-ақ Компаниямен тікелей байланысу арқылы өздерін толғандыратын мәселелерді көтереді. (3-суретті қараңыз)

/ GRI 2-29 /

2025 жылы негізгі құрылымдық бөлімшелердің басты стейкхолдерлерімен өзара іс-қимыл нәтижесінде 2024 жыл үшін ең өзекті тақырыптар айқындалды. Сондай-ақ, басым стейкхолдер топтардың бірі деп саналатын Компания жұмыскерлері арасында сауалнама жүргізілді. Соңғы төрт жылда жиі таңдалып келген үздік 8 тақырып 1-кестеде келтірілген.

Кесте 1. 2021–2024 жылдардағы стейкхолдерлердің негізгі топтарының пікірін зерттеу нәтижесінде анықталған ең маңызды тақырыптарды салыстыру

2024	2023	2022	2021
1. Персоналды дамыту және оқыту	1. Технологиялар мен инновациялар	1. Жеке және өндірістік қауіпсіздікті қамтамасыз ету	1. Жеке және өндірістік қауіпсіздікті қамтамасыз ету
2. Жұмыспен қамту және еңбекақы төлеу	2. Табиғатты қорғау заңнамасы талаптарын сақтау	2. Жұмыскерлердің еңбегін қорғау және қауіпсіздік техникасы	2. Жұмыскерлердің еңбегін қорғау және қауіпсіздік техникасы
3. Технологиялар мен инновациялар	3. Жұмыскерлердің еңбегін қорғау және қауіпсіздік техникасы	3. Жұмыскерлердің денсаулығын сақтау	3. Жұмыскерлердің денсаулығын сақтау
4. Жұмыскерлердің денсаулығын сақтау	4. Персоналды дамыту және оқыту	4. Технологиялық процестердің қауіпсіздігі	4. Технологиялық процестердің қауіпсіздігі
5. Технологиялық процестердің қауіпсіздігі	5. Энергия тиімділігі	5. ТЖ кезінде әрекет етуге дайындық	5. ТЖ кезінде әрекет етуге дайындық
6. Қатты және сұйық қалдықтармен жұмыс істеу, сарқынды суларды кәдеге жарату	6. Технологиялық процестердің қауіпсіздігі	6. Мердігерлер ұйымдармен арадағы өндірістік қатынастар	6. Ауа сапасын қадағалау
7. Энергия тиімділігі	7. ПГ және ластағыш заттардың шығарылу көлемін азайту	7. Жұмыспен қамту және еңбекақы төлеу	7. Парниктік газдар мен ластаушы заттар шығарындыларын азайту
8. Қоршаған ортаны қорғауға қаражат бөлу	8. Суды ұтымды пайдалану	8. Кадрлардағы жергілікті қамту үлесін арттыру	8. Суды ұтымды пайдалану

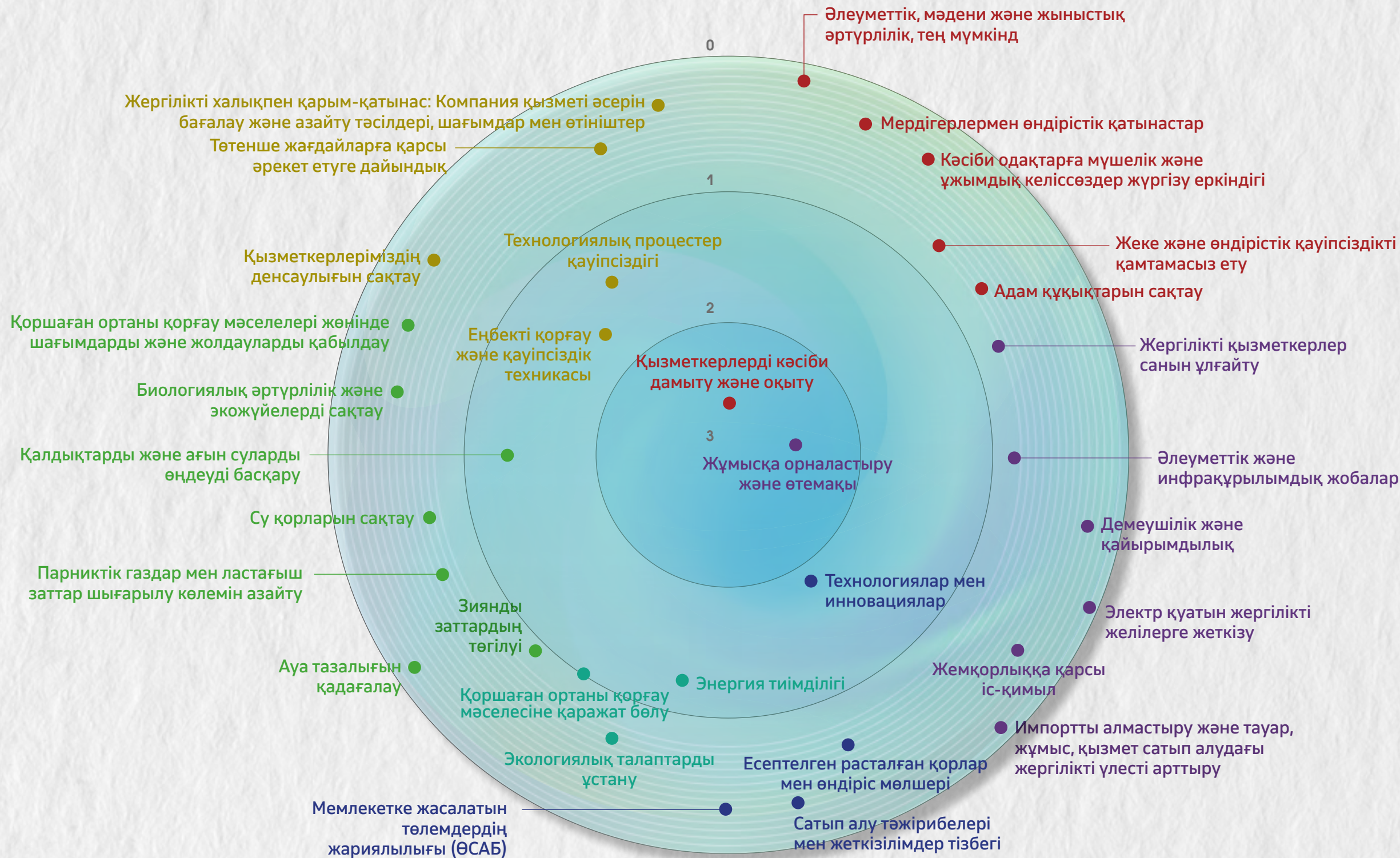
Осы есепте баяндалатын қандай да бір тақырыптардың өзектілік деңгейін 2-суреттен байқауға болады. Тақырыптар маңыздылығына қарай диаграмманың сыртқы жиегінен ортасына дейін қойылған 0-ден 3-ке дейінге диапазонда көрсетілген және шекті мәні бірден жоғары ең маңызды тақырыптар диаграмманың ішкі қабаттарында орналастырылған.

Есепті дайындау барысында негізгі мақсатымыз осы Есепте жарияланатын маңызды тақырыптар туралы жұртшылықтың хабардарлығын үнемі арттырып

отыру деп білеміз. Кері байланыс қалдыруға арналған онлайн форманы [веб-сайтымыздан](#) таба аласыз. Есеп туралы ойыңызды кез келген уақытта өзіңізге ыңғайлы формада мына электрондық поштаға жолдай аласыз: Sustainability@kpo.kz.

Есептердің қағаз нұсқаларында оқырмандар жырттып алып, толтыра алатын кері байланыс формасы бар. Келіп түскен ескертулер мен ұсыныстар келесі есепті дайындаған кезде назарға алынатын болады.

2-сурет. 2024 жылғы сауалнама нәтижелері бойынша анықталған КПО тұрақты дамуына қатысты маңызды тақырыптар / GRI 3-1, 3-2 /

* Еск.: Тақырыптар маңыздылығына қарай диаграмманың сыртқы жиегінен ортасына дейін қойылған 0-ден 3-ке дейінге диапазонда көрсетілген Ең маңызды тақырыптар диаграмманың ішкі қабаттарында орналастырылған.

3-сурет. КПО стейкхолдерлері және олармен 2024 жылы әрекеттесудің негізгі жолдары / GRI 2-29 /

КПО жергілікті тұрғындар мен мердігерлік ұйымдардың қызметкерлері сияқты мүдделі топтарға ерекше көңіл бөледі. Осы осал топтарға көмек көрсету бойынша әлеуметтік бастамалар мен іс-шаралар туралы ақпаратты ашу «Жергілікті қоғамдастықтар», «Өндірістік қатынастар», «Денсаулықты қорғау» және «Әлеуметтік инфрақұрылымға үлес» тарауларында берілген.
/ GRI 2-23 /

ҚР МИНИСТРЛІКТЕРІ/АГЕНТТІКТЕРІ

- ▶ Жұмыс жиналыстары мен сапарлары
- ▶ Шетелдік инвесторлар кеңесінің отырыстары
- ▶ Жұмыс топтарының отырыстары

ӨКІЛЕТТІ ОРГАН «PSA» ЖШС

- ▶ Бюджет және өндірістік сұрақтар бойынша техникалық жиналыстар
- ▶ Басқару бойынша бірлескен комитет (ББК) жиналыстары
- ▶ Сатып алулар бойынша бірлескен комитет (СБК) жиналыстары
- ▶ Өнімді өткізу бойынша бірлескен комитет (ӨБК) жиналыстары
- ▶ Жергілікті қамту бойынша қосалқы комитет жиналыстары

БАС КОМПАНИЯЛАР

(«Эни», «Шелл», «Шеврон», «Лукойл», «ҚазМұнайГаз»)

- ▶ Директорлар кеңесінің жиналыстары
- ▶ Мердігер комитетінің жиналыстары
- ▶ Оператор комитетінің жиналыстары
- ▶ Мердігер комитеті қосалқы комитеттерінің жиналыстары
- ▶ Оператор комитеті қосалқы комитеттерінің жиналыстары

БАҚ
(республикалық, өңірлік, жергілікті)

- ▶ Хат алмасу, пресс-релиздері, мақалалар, кездесулер, қоғамдық іс-шаралар, VIP қонақтардың сапарлары форматындағы тұрақты өзара әрекеттестік
- ▶ Әлеуметтік желілер арқылы ақпараттандыру: LinkedIn, Facebook, YouTube, Instagram, Вконтакте, ESG-есеп, корпоративтік вебсайт, басылымдар, сұхбаттар, БАҚ-тағы және корпоративтік бейнематериалдар

ЖЕРГІЛІКТІ ХАЛЫҚ

(Ақсай қаласы және оның маңындағы елді мекендер тұрғындары)

- ▶ Консультативтік кеңестер, кездесулер, өтініштер, өтініштерді беру және қарастыру тәртібі
- ▶ Қоғамдық тыңдаулар

ҚР БАҚЫЛАУШЫ ОРГАНДАРЫ

- ▶ Тексерулер, инспекциялар, аудиттер
- ▶ Ақпараттандыру, кездесулер
- ▶ Апаттық жағдайда әрекет ету бойынша кешенді оқу-жаттығулар
- ▶ Сот істері

ЖҰМЫСКЕРЛЕР

- ▶ Жиналыстар/ кездесулер, хат жолдаулар
- ▶ Корпоративтік іс-шаралар: Жалпы жиналыс, Еңбек ресурстары бөлімінің ашық есік күні, бизнес-этика бойынша жиналыс, сайыстар, салтанатты марапаттау рәсімдері
- ▶ Бизнес-қағидалар мен тәртіп кодексі туралы ақпарат беру және оқыту
- ▶ Жұмыскерлердің Еңбек ресурстары бөліміне және «Жедел желі» арқылы жеткізген өндірістік, әлеуметтік және жұмысқа қатысты мәселелері бойынша өтініштері
- ▶ КПО және мердігерлік ұйымдар жұмыскерлерін ЕҚ, ҚТ және ҚОҚ саласындағы жетістіктері үшін тоқсан сайын және жыл сайын марапаттау
- ▶ ҚТ ережелерін сақтау бойынша кезектен тыс жиналыстар өткізу
- ▶ ҚТ, қауіпсіздік, азаматтық қорғаныс тақырыптары бойынша онлайн оқыту;
- ▶ Кадрлар бөлімі, АТЖТ қолдау қызметі, қауіпсіздік қызметі жұмыскерлеріне арналған электронды сауалнамалар
- ▶ Кәсіби мерекелерді атап өту
- ▶ Корпоративтік журнал, интернет-портал, электрондық дисплейлер, қандай да бір тақырыпты қозғайтын брошюралар арқылы ақпараттандыру
- ▶ Қоғамдық жұмыс

ЖЕРГІЛІКТІ БИЛІК ОРГАНДАРЫ

- ▶ Жұмыс бабындағы кездесулер
- ▶ Форумдар, конференциялар
- ▶ ББК отырыстары
- ▶ Қоғамдық іс-шаралар

КӘСІПОДАҚТАР

- ▶ Жұмыскерлердің әлеуметтік және еңбек мәселелері бойынша жүгіну механизмі
- ▶ Спорттық және мәдени іс-шаралар

ҮКІМЕТТІК ЕМЕС ҰЙЫМДАР

(қоммерциялық емес ұйымдар, бастамашыл топтар, қоғамдық қорлар)

- ▶ Қоғамдық тыңдаулар
- ▶ Uralsk Green Forum

ЖАС ҰРПАҚ

(студенттер, оқушылар, жас мамандар)

- ▶ Өндірістік практика
- ▶ Жастар практикасы
- ▶ ЖОО түлектерінің біліктілігін арттыру бағдарламасы
- ▶ Жақын орналасқан ауылдық округтің жастарына арналған КПО стипендиялық бағдарламасы
- ▶ Компания штатында жұмыс істейтін жұмыскерлер мен олардың балаларына арналған КПО стипендиялық бағдарламалар
- ▶ Ақсай қаласының балалары мен ата-аналарына арналған жол қауіпсіздігі бойынша жыл сайынғы іс-шара

КОНТРАГЕНТТЕР

(жеткізушілер/мердігерлер, тапсырыс берушілер, банктер)

- ▶ Форумдар, конференциялар
- ▶ Жұмыс бабындағы кездесулер, танысу мақсатындағы кездесулер
- ▶ Өндірістік қатынастар бөлімінің мердігерлерге жүргізетін мониторинг
- ▶ Мердігерлік компания жұмыскерлерінің өндірістік қатынастар бөліміне және Жедел желі арқылы жеткізген өтініштері
- ▶ Жеткізушілерге арналған онлайн семинарлар

САЛАЛЫҚ СЕРІКТЕСТЕР

(мұнай-газ компаниялары, бизнес қауымдастықтар)

- ▶ Конференциялар, форумдар, кездесулер
- ▶ ҚР мемлекеттік органдарымен және жұмыс тобында мүше ретінде өткізілетін бірлескен жиналыстар

ІСКЕРЛІК СЕРІКТЕСТІКТЕР ЖӘНЕ ҚАУЫМДАСТЫҚТАРДА МҮШЕЛІК ЕТУ / GRI 2-28, ТДМ 17.16, 17.17 /

Біз «KAZENERGY» қауымдастығы, «Мұнай-газ машина жасау саласын дамытуға арналған халықаралық орталығы», «Тұрақты дамуға арналған табиғат пайдаланушылардың қазақстандық ассоциациясы» сияқты қазақстандық қауымдастықтардың жұмысына үлес қосып, қатысуымызды стратегиялық тұрғыдан маңызды деп бағалаймыз. Қауымдастықтармен орнатылған серіктестік арқасында КПО-ның мұнай және газ саласындағы басқа кәсіпорындармен тәжірибе алмасуға, сондай-ақ жұмыс топтары мен комитеттерге қатысу арқылы Компания мүдделерін ілгерілетуге мүмкіндігі бар.

Біз KAZENERGY қауымдастығымен бірлесе отырып, КПО да, мемлекеттік стейкхолдерлер де көтеріп жүрген көптеген мәселелерге шешім тауып жүрміз. Өзара іс-әрекетіміз бірнеше бағыттар бойынша – Үйлестіру кеңестері, комитеттер және жұмыс топтары шеңберінде жүргізіліп келеді.

Әлеуметтік салада талқыланатын мәселелер қатарына еңбек қатынастары, жобалардағы әлеуметтік-тұрмыстық қамтамасыз ету мәселелері; сондай-ақ ұжымдық шарттардың жобалары үшін базалық құжат ретінде қолданылатын Салалық келісім жобасын әзірлеу; жұмыстар мен кәсіптердің

бірыңғай тарифтік-біліктілік анықтамалығын ауыстыруға арналған кәсіби стандарттарды әзірлеу және тағы басқа тақырыптар кіреді. Қоршаған ортаны қорғауға қатысты тақырыптар келесі жолдармен жүзеге асырылады: мұнай-газ саласында жаңа қолжетімді технологияларды әзірлеу және қолдану, экологиялық заңнаманы жетілдіру (ҚР жаңа Су кодексінің жобасын қоса алғанда), жер қойнауын пайдаланушылардың НҚА-ға қатысты уақтылы түсініктемелер беруі, парниктік газдар шығарындыларын реттеу және көміртегісіздендіру бойынша НҚА-ға өзгерістер енгізу, қоршаған орта компоненттерінің сапасы бойынша экологиялық нормативтерді белгілеу, ҚР Салық кодексінің жобасының дайындалу жұмысына қатысу және т.б.

ҚР-да отандық мұнай-газ машина жасауды дамыту жөніндегі іс-шараларды іске асыратын Мұнай-газ машина жасау саласын дамытуға арналған халықаралық орталығының (IMBC) жұмысына Компанияның белсенді қатысуы Қарашығанақ жобасындағы ТЖҚ-дағы жергілікті қамту үлесін арттыруға ықпал етеді.

КПО мен IMBC-дің ортақ жұмысы туралы толығырақ «Жергілікті қамтуды дамыту» тарауынан біле аласыз.

